

Cultura Nostra

Kárpát-medencei Történelmi Vetélkedő

1. forduló
2014. december 11.

1. Melyik pozsonyi kolostorban választották királlyá Ferdinándot?
a) bencés
b) ciszterci
c) pálos
d) **ferences**
2. Milyen tisztséget töltött be János király udvarában Werbőczy István?
a) **kancellár**
b) tárnokmester
c) országbíró
d) pohárnok
3. Milyen vallású volt születésekor Pázmány Péter?
a) evangélikus
b) katolikus
c) unitárius
d) **református**
4. Mi volt Thurzó Ferenc legmagasabb viselt méltósága?
a) nádor
b) helytartó
c) **Udvari Kamara elnöke**
d) országbíró
5. Melyik egyházra utal az ariana libere kifejezés?
a) ortodox
b) református
c) **unitárius**
d) evangélikus
6. Évente átlagban hány marhát exportált Magyarország az osztrák-német területekre?
a) **100000**
b) 10000
c) 1000
d) 1000000
7. Melyik etnikum került abszolút többségbe a XVI. század második felében Temesvároton?
a) román
b) **szerb**
c) német
d) horvát
8. Milyen szókapcsolatból keletkezett a janicsár kifejezés?
a) jani cseni
b) **jeni cseri**
c) dzseni cseni
d) jani csári

9. Ki az a humanista, akit Ferdinánd király Európa lelkiismeretének nevezett?

- a) **Erasmus**
- b) Niccolo Machiavelli
- c) Pierre Abélard
- d) Thomas More

10. Honnan származik a Habsburg család?

- a) **Habichtsburg**
- b) Augsburg
- c) Hainburg
- d) Habsburg

11. Az alábbi bányák közül az egyik nem sóbánya. Melyik ez?

- a) **Nagybánya**
- b) Vízakna
- c) Szék
- d) Torda

12. Az állami bevételek hány százalékát tették ki a harmincad és bányajövedelmek?

- a) 80
- b) 10
- c) **60**
- d) 30

13. Milyen etnikumhoz tartozott Cserni Jován?

- a) bosnyák
- b) horvát
- c) **szerb**
- d) román

14. A prágai szerződés aláírásával párhuzamosan melyik fejedelem házasságára került sor?

- a) Rákóczi Zsigmond
- b) Bocskai István
- c) **Báthory Zsigmond**
- d) Báthory András

15. Mióta Pozsony az ország igazgatási székhelye?

- a) 1541
- b) 1526
- c) **1536**
- d) 1552

16. Melyik területtel kárpótolták volna a nyírbátori egyezmény értelmében a királyságról lemondó János Zsigmondot?

- a) Luzsice
- b) Morvaország
- c) Csehország
- d) **sziléziai hercegségek**

17. Hogy nevezzük a lengyel királyi palotát?

- a) **Wawel**
- b) Pawel
- c) Szejm
- d) Havel

18. Az alábbi személyek közül az egyik a kálvini reformáció terjesztésében játszott főszerepet. Ki ő?

- a) Sztáray Mihály
- b) **Kálmáncsehi Sánta Márton**
- c) Pesti Gábor
- d) Pázmány Péter

19. Hol vívott háborút a Porta 1547-ben?

- a) Líbia
- b) **Jemen**
- c) Irán
- d) Málta

20. Milyen tisztséget töltött be Thurzó Elek 1532-42 között?

- a) **helytartó**
- b) tárnokmester
- c) polgármester
- d) országbíró

21. Melyik megyében zajlott a Bekes Gáspár vereségével végződő összecsapás?

- a) Hunyad
- b) **Küküllő**
- c) Doboka
- d) Torda

22. Kinek a nevéhez köthető a latin nyelven íródott latin-magyar nyelvtan elkészítése?

- a) Baranyai Decsi János
- b) Heltai Gáspár
- c) **Sylvester János**
- d) Apáczai Csere János

23. Hogy nevezzük a földbirtokkal nem, pusztán nemesi oklevéllel rendelkező nemeseket?

- a) **armalista**
- b) bene possessionati
- c) kurialista
- d) nobilitas

24. Melyik egyházi méltóság koronázta királlyá János királyt?

- a) székesfehérvári püspök
- b) esztergomi érsek
- c) veszprémi érsek
- d) **nyitrai püspök**

25. Melyik városban tartották a Ferdinánd és János király közötti békítő tárgyalásokat?

- a) Krakkó
- b) Gyulafehérvár
- c) **Olmütz**
- d) Torda

26. Kivel kapcsolatban hangzott el? Csapata „követségnek elég népes, véderőnek meglehetősen csekély”

- a) Basta
- b) Caraffa
- c) **Castaldo**
- d) Montecuccoli

27. Melyik nyelv nem szerepelt Pesti Gábor hatnyelvű szótárában?

- a) cseh
- b) francia
- c) olasz
- d) **szlovák**

28. Hol tartották János Zsigmond és Johanna eljegyzését?

- a) Nyírbátor
- b) **Kolozsmonostor**
- c) Nyírbogát
- d) Nyírbogdány

29. A nyírbátori szerződést követően milyen egyházi tisztségbe emelték Fráter Györgyöt?

- a) perjel
- b) váradi püspök
- c) esztergomi érsek**
- d) novícius

30. Melyik szerzetesrendet tiltotta ki, illetve fogadta vissza Báthory Zsigmond Erdély területéről?

- a) templomos
- b) kamalduli
- c) karthauzi
- d) jezsuita**

31. Milyen esemény vetett árnyékot a gyurgyevói győzelemre?

- a) mádэфalvi veszedelem
- b) siculicidium
- c) székely farsang**
- d) pestis járvány

32. Hogy hívták Debrecen egyik "legismertebb" kereskedőjét?

- a) Kiss Imre
- b) Nagy László
- c) Tóth Béla
- d) Szabó Máté**

33. Melyik főúr vezetett magyar nyelvű naplót a tizenöt éves háború eseményeiről?

- a) Nádasdy Tamás
- b) Várday Pál
- c) Illésházy István**
- d) Pethő János

34. Ki tartotta I. Ferdinánd halotti miséjét a bécsi Szent István dómban?

- a) Forgách Ferenc**
- b) Pázmány Péter
- c) Kutassy János
- d) Oláh Miklós

35. Hogy nevezzük a török birodalom adószedőit?

- a) dzsebelü
- b) mufti
- c) defterdár**
- d) tímár

36. Az alábbi várak/városok közül az egyik nem vilajet-központ. Melyik a kakukktojás?

- a) Nyitra**
- b) Buda
- c) Eger
- d) Várad

37. Kinek a nevéhez fűződik a debreceni hitvallás?

- a) Szegedi Kis István
- b) Méliusz Juhász Péter**
- c) Dávid Ferenc
- d) Kálmáncsehi Sánta Márton

38. Milyen hivatalt kapott Dobó István egri diadalát követően?

- a) országbíró
- b) nádor
- c) erdélyi vajda**
- d) tárnokmester

39. Ki fogalmazta meg az ágostai hitvallást?

- a) Servet Mihály
- b) Sylvester János
- c) Luther Márton
- d) Philipp Melanchton**

40. Hogy nevezzük a török tüzérséget?

- a) topcsi**
- b) szpáhi
- c) günyüllü
- d) fáriz

41. Melyik az a főpapunk, aki Németalföldön kapcsolatba került Erasmus-szal?

- a) Oláh Miklós**
- b) Cziráky Mózes
- c) Fráter György
- d) Verancsics Antal

42. Az alábbiak közül melyik főméltóságot töltötték be Erdélyben?

- a) kincstartó**
- b) tárnokmester
- c) országbíró
- d) személynök

43. Hol található Magyarország területén dzsámi?

- a) Eger
- b) Érsekújvár
- c) Siklós**
- d) Kanizsa

44. Milyen gazdasági szerepet szánt a Porta a román fejedelemségeknek?

- a) dísznótenyésztés
- b) szőnyeggyártás
- c) fegyverkészítés
- d) húsellátás**

45. Hol gyilkolták meg Lodovico Gritti-t?

- a) Nagyszében
- b) Segesvár
- c) Medgyes**
- d) Brassó

46. Honnan származott a fent említett tanácsadó?

- a) Ferrara
- b) Velence**
- c) Pisa
- d) Bologna

47. Hol volt a Török Birodalom legészakibb szandzsák-központja?

- a) Fülek**
- b) Kassa
- c) Szécsény
- d) Drégely

48. Melyik ütközet tekinthető a tizenöt éves háború fordulópontjának?

- a) Mezőkeresztes**
- b) Sziszek
- c) Lippa
- d) Győr

49. Melyik vilajetet szervezték meg a törökök a budai kialakítását követően?

- a) Várad
- b) Eger
- c) Temesvár**
- d) Nyitra

50. Mekkora volt az összege a tisztességes ajándéknak nevezett adónak?

- a) 25000
- b) 20000
- c) 15000
- d) 30000**

51. Milyen nemzetiségű volt Lasky Jeromos?

- a) osztrák
- b) lengyel**
- c) magyar
- d) szász

52. Melyek voltak az erdélyi fejedelmek töröktől kapott beiktatási jelvényei?

- a) aranyalma és jogar
- b) korona és országalma
- c) aranyos zászló és bot**
- d) lándzsa és kard

53. Melyik az alábbiak közül a "praktikás nemzetség"?

- a) német/osztrák**
- b) szász
- c) román
- d) székely

54. Milyen származású a miriszlói győző?

- a) bosnyák
- b) albán**
- c) szerb
- d) horvát

55. Milyen gazdaságpolitikai irányzat követője volt Bethlen Gábor?

- a) fiziokrata
- b) monetarista
- c) keynesista
- d) merkantilista**

56. Kit nevezünk magyar Luthernek?

- a) Szkhárosi Horvát András
- b) Dévai Bíró Mátyás**
- c) Gálszécsi András
- d) Huszár Gál

57. Mi a török közigazgatás legkisebb egysége?

- a) díván
- b) nahije**
- c) szandzsák
- d) kádi

58. Melyik országgyűlésen került sor a hajdúk nemesítésére?

- a) korponai**
- b) futaki
- c) szerencsi
- d) pozsonyi

59. Ki volt Báthory István ellenlábasa a lengyel királyválasztáson?

- a) III. Iván
- b) Jagelló Anna
- c) Miksa**
- d) Zsigmond

60. Kinek a birtokában volt a korona a gyalui egyezmény idején?

- a) V. Károly
- b) Ferdinánd
- c) Izabella**
- d) Szapolyai János

61. Melyek voltak V. Károly kedvenc tárgyai?

- a) könyvek
- b) **órák**
- c) pisztolyok
- d) ékszerek

62. Hol fogalmazták meg a következő alapelvet: cuius regio, eius religio?

- a) Mecklenburg
- b) Freiburg
- c) **Augsburg**
- d) Hamburg

63. Milyen kapcsolat jött létre a a váradi béke értelmében a szerződő felek között?

- a) gyámsági
- b) **testvéri**
- c) semmilyen
- d) apa-fiúi

64. Hol tartották az első magyarországi protestáns zsinatot?

- a) Berethalom
- b) Bártfa
- c) Debrecen
- d) **Erdőd**

65. Ki volt az a főnemes, aki egyszerre rendelkezett az osztrák és a cseh nemesi címmel?

- a) Liszthy János
- b) Majláth István
- c) **Pálffy Miklós**
- d) Forgách Simon

66. Melyik zsinathoz köthető a katolikus megújulás?

- a) Vatikáni
- b) **Trentói**
- c) Lateráni
- d) Konstantinápolyi

67. Hova tette át a székhelyét az esztergomi érsekség a város elestét követően?

- a) Kismarton
- b) **Nagyszombat**
- c) Pozsony
- d) Kassa

68. Ki az ötvárosi hitvallás szerzője?

- a) Ozorai Imre
- b) **Leonhard Stöckel**
- c) Heinrich Bullinger
- d) Gálszécsi András

69. Melyik pálos kolostor elöljárója volt Fráter György?

- a) Zágráb
- b) **Sajólad**
- c) Nyitra
- d) Csáktornya

70. Ki játszott főszerepet a speyeri egyezmény megkötésében?

- a) Zrínyi Miklós
- b) **Bekes Gáspár**
- c) Dobó István
- d) Losonczy István

71. Melyik etnikai közösséghez tartozik a jezsuita rend alapítója?

- a) katalán
- b) **baszk**

c) okcitán

d) gallegó

72. Ki érdemelte ki a Magyarok Mózese elnevezést?

a) Illésházy István

b) Bocskai István

c) Bethlen Gábor

d) Telegdi Miklós

73. Melyik testrészét temették el a Szigetvárnál elhunyt Szulejmánnak?

a) szívét

b) lábát

c) kezét

d) koponyáját

74. Melyik pápa közösi tette ki János királyt?

a) III. Pál

b) X. Leó

c) VII. Kelemen

d) XIII. Gergely

75. Melyik korstílus a katolikus megújulás szellemi háttere?

a) gótika

b) barokk

c) klasszicizmus

d) reneszánsz

76. Mi kényszerítette Szulejmánt Bécs 1529-es ostromának feladására?

a) időjárás

b) janicsárok lázadása

c) járvány

d) a lengyelek támadása

77. Hol bukott el Homonnai György Bethlen Gábor ellen indított katonai akciója?

a) Jenő

b) Konyárd

c) Sellenberk

d) Goroszló

78. Az alábbi fogalmak közül három egy adófajta, a negyedik kakukktójtás. Melyik ez?

a) haradz

b) akcse

c) dzsizje

d) dika

79. Ki koronázta királlyá Ferdinándot?

a) pécsi püspök

b) váci püspök

c) nyitrai püspök

d) győri püspök

80. A tordai országgyűlés határozata értelmében melyik felekezet nem tartozik a recipiált vallások közé?

a) ágostai

b) helvét

c) unitus

d) unitárius

81. Hányszorosára emelkedett Erdély töröknek fizetett adója a XVI. század végére?

a) 3X

b) 5X

c) 10X

d) 2X

82. Hány százalékát tette ki ez az adó a fejedelemség bevételeinek?

- a) 50
- b) **10**
- c) 25
- d) 20

83. Melyik etnikum nem nemzetalkotó tényező Erdélyben?

- a) szász
- b) magyar
- c) **román**
- d) székely

84. Milyen területet kapott volna János Zsigmond a váradi egyezmény betartása esetén?

- a) Dalmácia
- b) **szepesi hercegség**
- c) Székelyföld
- d) Bohemia

85. Melyik az a helyszín, ahol nem az ország egyesítéséről született döntés?

- a) **Speyer**
- b) Szászsebes
- c) Nyírbátor
- d) Gyalu

86. Hogy nevezzük a horvát országgyűlést?

- a) дума
- b) **sabor**
- c) szejm
- d) kuna

87. Milyen ügyek tartoztak az erdélyi kisebb kancellária hatáskörébe?

- a) külügy
- b) **igazságszolgáltatás**
- c) oktatás
- d) belügy

88. Kik gyilkolták meg Báthory András fejedelmet?

- a) magyarok
- b) szászok
- c) románok
- d) **székelyek**

89. Melyik hercegségből származott Szapolyai János édesanyja?

- a) mazóviai
- b) poznani
- c) **tescheni**
- d) varsói

90. Az állami élet mely területére nem terjed ki az erdélyi fejedelmek hatalma?

- a) pénzügy
- b) **külügy**
- c) hadügy
- d) belügy

91. Ki volt az erdélyi kancellária megszervezője?

- a) **Csáky Mihály**
- b) Gyulay Pál
- c) Gálffy János
- d) Kovacsóczy Farkas

92. Mi a szimbóluma a törökök hódító, világuralmi törekvéseinek?

- a) félhold
- b) csillag

c) aranyalma

d) gránátalma

93. Melyik császár sikeres házasságpolitikája nyomán született a mondás:
"Háborúzzanak mások, te csak házasodj boldog Ausztria"

a) Miksa

b) Frigyes

c) Ferdinánd

d) Károly

94. Az alábbiak közül egy "tényező" nem segítette Báthory Gábor fejedelmi székbe kerülését. Melyik ez?

a) Habsburgok

b) Rákóczi Zsigmond

c) törökök

d) hajdúfelkelés

95. Melyik várat kellett Bethlen Gábornak a saját katonáitól elfoglalnia, hogy átadhassa a töröknek?

a) Déva

b) Huszt

c) Lippa

d) Jenő

96. Milyen vallást követett Dávid Ferenc, amikor az unitáriusok kiteszítették egyházukból?

a) evangélikus

b) református

c) baptista

d) szombatos

97. Mikor kötötték a zsitvatoroki békét?

a) 1621

b) 1547

c) 1568

d) 1606

98. Melyik terület nem tartozik az örökös tartományok közé a XVI. században?

a) Tirol

b) Vorarlberg

c) Csehország

d) Krajna

99. Melyik esztendőben született a vallásügyet "szabályozó" 22. törvénycikk?

a) 1568

b) 1604

c) 1606

d) 1564

100. A felsoroltak közül mi történt a nagyszombati egyetem alapításával egy esztendőben?

a) Descartes: Értekezés a módszerről b) Moliere színházalapítása Párizsban

c) Francia Akadémia alapítása

d) Rembrandt: Doktor Tulp anatómiája